

ESTILS

Com neteja casa seva un monjo zen?

L'ambient on vivim és un reflex del que som. Al llibre *Manual de limpieza de un monje budista*, editat per Duomo, Keisuke Matsumoto ens ofereix diversos consells pràctics i reflexions filosòfiques i espirituals que giren al voltant d'una pràctica quotidiana i imprescindible per a tothom:

la neteja. L'autor al llibre explica: "El dia d'un monjo comença sempre amb la neteja. S'escombra l'interior del temple, el jardí, es frega la sala principal... No netegem perquè estigui brut o desendreçat, sinó per alliberar a l'esperit de qualsevol ombra que l'ennuoli".

Beirut, la fràgil diversitat

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Què ens dius, Beirut? Ciutat mediterrània per excel·lència, alberg de la pluralitat mil·lenària i seu de l'efervescència cultural del món àrab, és també un espai en contínua erosió on les ferides obertes, en lloc de cicatritzar, donen pas a més ferides. Les parets dels edificis ens ho expliquen: sense temps per recuperar-se dels desgavells de la guerra civil i dels bombardejos més recents, reben ara els constants impactes de grues i excavadores que, amb fal·lera, devasten el territori i la memòria per erigir-hi gratacels. Ferides internes que se sumen a les sempre amenaçants accions d'uns veïns perillosos, presos per una neurosi extrema i àvids d'ocupar terres i ments. Beirut s'asseu languidament i contempla el mar. "La gent del meu país -va dir fa uns anys el dramaturg Wajdi Mouwawad- ha trobat una manera de guanyar i que funciona des de fa set mil anys: consisteix a perdre... Mentre escric això la gent fa l'amor. Amb obstinació".

Passejada íntima per Beirut

Aquesta setmana s'ha presentat *Libro de horas de Beirut*, d'Amador Vega (Fragmenta), estudiós dels vincles entre mística i estètica. Convidat per la Universitat Saint Joseph de la capital libanesa per impartir un curs sobre Ramon Llull, el professor passeja durant setmanes pels carrers i per la memòria, recorre espais de reflexió que ha anat construint al llarg dels anys i es deixa portar per emocions i subtils més propenses a sorgir quan es trenca amb la rutina i se surt: "Suspènere el temps de la vida que passa, no emetre judicis, senzillament observar, en altres llocs, en altres llengües, trepitjar altres carrers, no pensar res davant un altre mar, cansar-se en altres muntanyes. Un buidatge de les densitats amuntegades".

En aquest sortir, entra a Beirut i Beirut entra en ell, en especial per les orelles: obres i més obres, crits, cotxes, campanes, muetjins. El relat més anodí, entre compres, cafès i trobades casuals, ens transporta al seu Beirut que ara també és una mica nostre. I entre el brogit cosmopolita afloren intuïcions que ens duen (i que duem) ben endins: "Si tan sols poguéssim discórrer amb aquest

Una ciutat és cosmopolita quan gent amb creences i normes molt diferents, fins i tot mútuament excloents, comparteixen un espai comú

Un diàleg: 'La natura, font d'espiritualitat'

El dimarts 14 d'octubre a les 19.30 hores se celebrarà aquest diàleg entre Enzo Bianchi, escriptor i prior de la comunitat monàstica de Bose (Piamont, Itàlia) i Francesc Torralba, doctor en filosofia i teologia. L'acte serà al Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes (Baixada del Monestir, 9. Barcelona).

La cita de la setmana

"No la glòria de la invasió, sinó la glòria de la benvinguda. No l'alegria de vèncer, sinó la de viure. No la barbàrie de la violència, sinó la urbanitat de l'astúcia"
Adonis

CONSCIÈNCIA D'ARA Cada dijous

I la setmana que ve:
Els avantpassats vénen a teràpia

corrent dinàmic i aquest flux que és Déu sense por d'ofegar-nos, deixant-nos portar cap als altres per aquest vehicle que no som nosaltres sols, però que compartim, aquest fons de ningú: nosaltres mateixos".

¿Com podem protegir la fràgil convivència que acull Beirut? Jonathan A.C. Brown, professor d'estudis islàmics i diàleg islàmico-cristià a la Universitat de Georgetown, diu: "Molts americans i nord-europeus proclamen amb orgull la diversitat de ciutats cosmopolites com Londres i Nova York sense adonar-se que el cosmopolitanisme no significa que gent amb diferents colors de pell i asseguda al voltant d'unes copes de vi en un restaurant es queixin sobre la religió institucionalitzada. Significa que gent amb creences i normes molt diferents, fins i tot mútuament excloents, funcionin en un espai comú basat en la tolerància del desacord". Beirut és un d'aquests espais on les ferides també es fan per defensar la convivència. Un espai que depassa límits territorials, com escriu Mahmud Darwix: "Treu Beirut de Beirut i reparteix-la entre les ciutats. El resultat: un espai per al refugi. Beirut, veu decisiva entre la víctima i l'espasa".

Confiança o barbàrie

Un esforç magnànim, aquest de la cordialitat, i que a Beirut es manifesta en la diversitat de comunitats religioses i actives. Drusos, maronites, xiïtes, sunnites, jueus, tots ells impregnats de devoció i gestualitat en tots els actes de la vida –com descriu Amador Vega– i que, malgrat els continuats conflictes, continuen teixint llaços. Cap al 1300, Ramon Llull va arribar a aquestes terres amb el seu missatge de possible entesa entre religions. En una aula universitària, Vega explica als estudiants el *Libre del gentil e dels tres savis*, en què Llull narra l'encontre de tres savis que viatgen plegats –un jueu, un cristià i un musulmà– amb un gentil trist i perdut. Per reconfortar-lo, cadascú exposa els fonaments bàsics de les seves creences amb la intenció que el gentil esculli la que més se li ajusti. El gentil els escolta a tots tres –un fet ara insòlit– i quan es disposa a dir quina creença li sembla la més adequada, els tres savis s'acomien amb amablement sense voler-ne saber el resultat. De què serviria? Més disputes? Com conclou Vega als seus alumnes: "La veritat no pot ser una qüestió que exclogui una doctrina d'una altra. La veritat és una cosa més gran, i in-

terior". Entre aquests alumnes, una jove monja carmelita escolta atenta. Més tard, la veurà parlar amb una noia amb hijab de la mateixa facultat, ja que gairebé la meitat dels alumnes d'aquesta universitat jesuïta són musulmans. Sorprès, li expliquen a Vega que els musulmans, com a bons creients, no tenen problemes amb els jesuïtes; admiren el fervor i el valor amb què han emprès grans treballs a Orient. Com ell mateix diu, "el testament de Muhammad Mahdi al-Din, xeic xiïta mort el 2003, destaca la necessitat de mantenir els cristians com a pont entre

comunitats xiïtes i sunnites".

Beirut torna a estar en el punt de mira dels sectaris. Entre les seves formes de resistir, a més de la que apunta Mouwad a l'inici d'aquest article, també hi ha l'humor i la cultura. N'hi ha prou? Caminant de la mà d'Amador Vega per la ciutat, compartim el seu pensament: "Res em parla de Déu en la soledat i la inquietud d'aquest matí i, no obstant això, remunto altre cop els camins del laberint, com qui respira una vegada més. Confiança, sí, confiança que tot, fins i tot això, té sentit. ¿No és això Déu?"

Opinió

Fer existir les coses a través de la paraula

SÒNIA CASTAÑO
HISTORIADORA DE L'ART I LES RELIGIONS

Hem perdut la facultat de poder fer existir les coses a través de la paraula, a través de la nostra veu. Ens preguntem el perquè, i ens adonem que el coneixement que hem adquirit, paradoxalment, ens ha allunyat de la Presència: aquella que fa real totes les coses. L'ésser humà, vivint fracturat, ha perdut la seva unitat de consciència i d'existència i, així, ha perdut el seu do més preuat: la paraula essencial. Hölderlin ja ens va avisar que "el perill dels perills" és precisament que el llenguatge ja no parli per revelar l'original, sinó que el parlem per exiliar-nos de l'origen, per viure com a estrangers. L'ésser humà no ha sabut tenir sota la seva tutela el llenguatge i, d'aquesta manera, allò que se'ns va donar com a possibilitat

Transformacions
"La paraula humana ha deixat de ser efectiva perquè ha estat arrencada del seu lloc d'origen. Per recuperar-la, la paraula ha de germinar en el cor, i no en les ments"

d'obertura i creixement ens ha portat a tancar-nos i a tornar-nos opacs. L'home ha malbaratat el do que se li va atorgar, la seva capacitat d'invocació. La paraula humana ha deixat de ser efectiva perquè ha estat arrencada del seu lloc d'origen. Per poder recuperar la seva efectivitat i el nostre do perdut, aquesta paraula ha de tornar a germinar en el cor i no en les nostres ments. L'ésser humà no ha de seguir servint-se de les paraules, sinó que ha de ser el seu servidor. Només així podrà retornar-les a la seva plena naturalesa i al seu lloc d'origen: el silenci primordial, matricial i fecundador. La paraula essencial és aquella que s'origina en el seu silenci.

Per silenci hem d'entendre no només l'absència de so i de paraula, sinó també l'absència de tot pensament en la nostra ment i de tot allò que limiti la persona al reduït espai del seu jo. Per poder recuperar aquesta paraula, el silenci és tan necessari com necessària és la foscor per poder veure la primera espurna de llum. El silenci és la nit on la llum té la possibilitat de fer-se sonora, fer-se paraula.